



ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

В И С Н О В О К

до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення регулювання нотаріальної діяльності»

(реєстр. № 5644 від 10.06.2021)

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації розглянув на своєму засіданні 20 жовтня 2021 року (протокол № 55) проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення регулювання нотаріальної діяльності» (реєстр. № 5644 від 10.06.2021), поданий народним депутатом України І. Фрісом та іншими.

Законопроектом пропонується внести зміни до Цивільного кодексу України, Сімейного кодексу України, Закону України «Про нотаріат», Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань», Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» та інших нормативно-правових актів в частині забезпечення реформування нотаріату та забезпечення додаткових механізмів захисту права власності.

Основні положення проекту Закону забезпечують:

- збереження за Міністерством юстиції України контрольних функцій, а саме повноважень щодо розгляду скарг, нормативного регулювання діяльності Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату, видачі та анулюванню свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю;
- перехід до саморегулювання у нотаріаті;

- запровадження електронного нотаріату, складовими частинами якого є:
 - електронний нотаріальний архів,
 - електронний реєстр нотаріальних дій,
 - електронне робоче місце нотаріуса;
- створення можливості електронного документообігу;
- перехід до єдиного нотаріату;
- створюються механізми забезпечення доступності нотаріальних дій у віддалених та малонаселених регіонах країни;
- удосконалення процедури вчинення окремих нотаріальних та реєстраційних дій;
- створення додаткових механізмів захисту права власності та протидії рейдерству;
- запровадження нових інструментів як для громадян та бізнесу так і для юридичної спільноти.

Міністерство цифрової трансформації України у своєму висновку наводить ряд зауважень та задля впровадження та використання е-ресурсів, які допомагають приймати рішення, та автоматизації частково чи повністю адміністративних процесів у сфері нотаріату, зокрема реалізації права на здійснення нотаріальної діяльності, пропонують у проекті Закону:

1) передбачити положення, згідно із якими Єдиний реєстр нотаріусів України буде складовою електронної системи нотаріату;

2) абзац третій підпункту 8 пункту 4 та абзац дев'ятий підпункту 20 розділу I проекту Закону викласти відповідно у такій редакції:

«Єдиний реєстр нотаріусів України – це єдина інформаційно-комунікаційна система, яка забезпечує збирання, зберігання, облік та надання достовірної інформації про нотаріусів, які зареєструвати нотаріальну діяльність відповідно до закону. Внесення відомостей до Єдиного реєстру нотаріусів України здійснюється Нотаріальною палатою України та її відділеннями.»;

«Членами Нотаріальної палати України є всі нотаріуси, які здійснюють нотаріальну діяльність та включені до Єдиного реєстру нотаріусів України.»;

3) визначити електронну форму ведення реєстраційної справи нотаріуса як основну з використанням програмних засобів електронної системи нотаріату та з метою узгодження запропонованих змін абзац двадцять сьомий підпункту 24 пункту 4 розділу I проекту Закону, яким передбачено повноваження щодо затвердження Порядку ведення реєстраційних справ нотаріусів Нотаріальною палатою України, виключити.

З метою уніфікації використання кваліфікованих електронних підписів фізичними особами, в тому числі нотаріусами, Комітет пропонує розглянути альтернативу підтвердженню повноважень нотаріуса на основі відомостей, внесених до кваліфікованого сертифіката відкритого ключа. Наприклад, на основі відомостей Єдиного реєстру нотаріусів України, шляхом перевірки статусу відповідного нотаріуса на певний момент часу та порівняння з часом, зазначеним у кваліфікованій електронній позначці часу, що додається до кваліфікованого електронного підпису, накладеного нотаріусом на електронний документ.

Окрім цього, абзацом сімнадцятим підпункту 28 пункту 4 розділу I проекту Закону пропонується передбачити, що відомості електронної системи нотаріату становлять нотаріальну таємницю.

Варто зауважити, що абзацом двадцятим вищевказаного пункту передбачено, що програмне забезпечення електронної системи нотаріату розробляється відповідно до державних стандартів та забезпечує сумісність і взаємодію з іншими інформаційними системами та мережами, що становлять інформаційний ресурс держави, а також передбачає технічну можливість підключення програмного забезпечення, яке використовується Нотаріальною палатою України для виконання її статутних завдань, на умовах, визначених технічним адміністратором електронної системи нотаріату.

Вказане формулювання призведе до складності та неможливості забезпечення обміну інформацією між реєстрами, адже вся інформація буде віднесена до нотаріальної таємниці.

Враховуючи зазначене, за результатами обговорення Комітет ухвалив:

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань правової політики врахувати висловлені зауваження під час підготовки проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення регулювання нотаріальної діяльності» (реєстр. № 5644 від 10.06.2021), поданий народним депутатом України І. Фрісом та іншими.

2. Направити висновок Комітету з даного питання до Комітету Верховної Ради України з питань правової політики.

Голова Комітету



М. Крячко